

Verkondiging 1 september – Marcus 8: 22-26

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Is dat niet een liedje, dacht ik bij de zin in ons verhaal: ‘En hij zag alles nu heel helder’. De Engelse regel die in mijn gedachten kwam, was: ‘I can see clearly now.’ ‘Ik zie nu weer helder.’ Inderdaad, het blijkt een popsong te zijn. Misschien weet u wie van het liedje is. Het leuke is dat er meerder antwoorden goed zijn; best wel een aantal artiesten hebben het ten gehore gebracht, waaronder een Nederlandse.

Wat het liedje verwoordt, is de ervaring dat dingen opeens helder worden. Je ziet het, je hebt het door. Het klaart op. De donkere wolken in je hoofd verdwijnen en de zon breekt door. In het liedje is dat een blijde en vreugdevolle ervaring: ‘It’s gonnan be a bright bright sunshiny day.’ ‘Het wordt een heldere, heldere, zonovergoten dag.’

In die popsong is het weer kunnen zien een beeld: het gaat niet om een letterlijke genezing van blindheid, van slecht zien. In het verhaal dat wij gehoord hebben, wordt er een man die echt blind is, genezen. Maar ik denk dat Marcus, de schrijver van ons gedeelte, de blindheid van deze man ook als beeld gebruikt, als een les over doorkrijgen, gaan zien.

Marcus is de enige Bijbelschrijver die dit verhaal vertelt, dat terwijl Matteüs en Lucas meestal dezelfde geschiedenissen hebben, maar deze hebben zij weggegelaten. Het is ook een apart verhaal. Normaal geneest Jezus in een klap. Hij raakt iemand aan of spreekt een paar woorden en de man of vrouw is weer gezond. Dat gaat hier allemaal wat langzamer; Jezus heeft meerdere pogingen nodig. Misschien hebben Matteüs en Lucas het daarom niet opgenomen. Dit past toch niet bij Jezus, bij de macht en het gezag die Hij heeft.

Voor Marcus past dit verhaal juist wel heel goed en dan vooral binnen het grotere geheel dat hij aan het vertellen is: deze geschiedenis is verbonden aan wat hieraan voorafgaat. In die verhalen blijken de mensen en ook de leerlingen stekeblind te zijn. De religieuze leiders van die dagen willen een teken waarmee Jezus bewijst dat Hij door God gezonden is, anders geloven zij hem niet. Dat terwijl Jezus al veel bijzondere dingen gedaan heeft: waarom hebben zij meer bewijs nodig?

Ook Jezus’ eigen leerlingen lopen niet over van geloof. Ze hebben net het wonder meegemaakt hoe Jezus een grote groep mensen te eten geeft met zeven broden en een paar vissen. Er is zelfs nog over, heel veel. Als ze even later in een boot zitten en slechts een brood mee hebben, breekt er paniek uit: hoe moet dan nu? Komt het wel goed met het weinige dat zij hebben? Dan verzucht Jezus: ‘Begrijpen jullie het dan nog niet? [...] Zijn jullie zo hardleers? Jullie hebben ogen, maar zien niets? In mijn woorden: zijn jullie zo blind?’

Dan volgt ons verhaal. Een man die blind is, wordt bij Jezus gebracht en de mensen vragen hem om de man te genezen, aan te raken. Jezus doet dat ook, maar niet in het dorp: hij neemt hem mee naar de velden toe. Dan staat er in onze vertaling heel netjes: ‘[Jezus] deed wat speeksel op [de] ogen [van de blinde man].’ Je denkt dan aan dat Jezus een

beetje spuug op zijn hand deed en op de ogen van die man smeerde. Letterlijk en rauwer weergegeven staat: hij spuwde, tufte op zijn ogen. Echt fris is het niet, in onze ogen dan. In die dagen werd speeksel gezien als bijzonder heilzaam; het hielp tegen veel dingen, dacht men.

Het speeksel en Jezus' handen brengen niet gelijk verlichting. Bij de eerste keer ziet de man meer, maar de mensen die hij waarneemt, lijken op bomen die wandelen. Bij de tweede poging is het wel raak. De man kan zingen: 'I can see clearly now!' Mijn zicht is terug. Voor de man geldt: 'It's gonna be a bright, bright, sunshiny day!' Wat een prachtige dag is het! Wat moet hij blij zijn geweest! Dat kan niet anders. Boordevol vreugde.

Vreemd genoeg geeft Jezus de man een waarschuwing: 'Ga het dorp niet in.' Dat is toch het eerste wat die man zou willen doen, naar huis en aan iedereen die het horen wil, vertellen wat hij heeft meegemaakt: ik zie weer! Mijn zicht is terug!

Die waarschuwing van Jezus lijkt sterk op iets wat wij twee weken terug ook in de Schriftlezing tegen kwamen. Jezus genas toen een dove man en verbood de omstanders daarover iets aan anderen te vertellen. Na de dienst spraken een paar mensen mij daarover aan: waarom doet Jezus dat? Dat is toch vreemd. Waarom mochten die mensen niets zeggen en waarom mag deze man die zo'n wonder heeft meegemaakt, niet het dorp in?

Over dat raadsel wordt al lang door Bijbeluitleggers nagedacht. Er is zelfs een naam voor: het 'Messiasgeheim'. Je vindt het alleen in het evangelie van Marcus. Waarschijnlijk heeft hij die waarschuwingen van Jezus aan de verhalen toegevoegd. Maar waarom? Waarschijnlijk heeft het te maken met zien, inzicht krijgen, begrijpen. Voor Marcus geldt dat dit wonder en dat geldt voor alle wonderen die Jezus doet, onvoldoende zijn om door te hebben wie Jezus echt is. Om dat te zien. Met enkel dit gebeuren, deze genezing, lijkt je op die blinde man zag: 'Ik zie mensen, het zijn net bomen.' Je hebt een vermoeden, maar nog geen duidelijkheid over Jezus. Er hangt nevel om Hem heen.

Het wordt pas helemaal helder als je doorleest, als wij het verhaal verder volgen. Dan ga je zien. Voor Marcus is van wezenlijk belang dat, om te weten wie Jezus is, je daarbij Zijn dood en opstanding betreft. Dat is onmisbaar. Eerder kun je niet ophouden met lezen. Er ontbreekt wat aan je zicht als je dat niet meeneemt.

Zo leerden de leerlingen Jezus stap voor stap kennen. Hun zicht ontstond stukje bij beetje. Voor hen wordt het pas mogelijk om na Pasen te zingen: 'I can see clearly now.' De wolken, de onduidelijkheid die rond Jezus hing, is verdwenen en eindelijk breekt er die heldere, zonovergoten dag aan.

Inzicht dat stap voor stap komt, bij ons gaat dat vaak ook zo. Ik moest denken aan Joe Biden, hoe hij stukje bij beetje tot inzicht kwam dat het verstandiger was om zich niet verkiesbaar te stellen voor een nieuwe termijn als president van Amerika. In mijn herinnering kwam nog iets anders. Pas liet ik een stekker vallen, ding uit elkaar en ik dacht: het moet zo weer in elkaar. Het bleek toch niet helemaal te kloppen, want een onderdeel

zat verkeerd. Stap voor stap kom je er. En als het tot een resultaat leidt – het doet het weer - word je blij...

Dat voorval met die stekker bracht bij mij wel een gedachte naar boven. Dit Bijbelverhaal vind ik heel mooi en aansprekend, maar op sommige gebieden, zeker als dingen op eens stuk zijn, heb ik helemaal niet het geduld om stap voor stap tot inzicht te komen. Dat je langzaam het gaat zien. Tja, als het in een keer kan, is toch veel gemakkelijker: je ziet het, je weet het en dan is het klaar. Vaak scheelt het ook tijd.

Zo kent dit verhaal voor mij ook de kant van geduld hebben, de tijd nemen. Dingen moeten rijpen. Je hebt het soms niet in een keer door. Geef jezelf de rust en ruimte om tot inzicht en begrip te komen. Haast is niet goed.

Dat inzicht dat stukje bij beetje komt, relateert ook wat je nu weet. Je kunt tot groter begrip komen, andere inzichten opdoen. Je bent nooit klaar met leren. Wij worden gedwongen om verder te zoeken, door te gaan om zo tot een helder en breder beeld van Jezus te komen. Dat het gevoel ontstaat, de ervaring komt: 'I can see clearly now.'

Dan is het een mooi advies dat Marcus ons geeft om door te lezen, niet bij dit ene verhaal te blijven staan, bij Jezus die wonderen doet, mensen geneest, maar ook de rest van Zijn leven erbij te betrekken. De woorden die Hij sprak en het einde dat Hij onderging. Dat maakte Hem uniek. Er waren meer mensen in die dagen die met speeksel aan de gang gingen, maar zij werden niet gekruisigd. Zij werden niet opgewekt door de God, de Vader. Zij zijn niet als de Levende met en bij ons. En dat is Christus wel.

Tot nu toe heb ik vooral de aandacht gelegd op die man, op de mens die stap voor stap leert zien, maar dat is een kant van het verhaal. De andere kant is hoe Jezus met hem bezig is. Hem het zicht schenkt. Ervoor zorgt dat het inzicht doorbreekt. Zo is de Heer als Levende ook op de mens, op ons betrokken. Brengt Hij ons tot inzicht, tot een rijkere ervaring. Raakt ons aan en vraagt: 'Zie je iets?'

De Heer gebruikt daarvoor de weg van het leven, van ervaringen die wij opdoen als wij iets wonderlijks merken, meemaken. Of in een ervaring van verdriet, van zorgen Zijn nabijheid voelen. Het kunnen ook verhalen zijn die je hoort of dingen die je leest, die je tot een breder, rijker inzicht brengen. Misschien is 'ik zie het nu helder' dan te veel gezegd - ons kennen blijft beperkt - maar voel je wel: mijn zicht is beter, mijn ervaringen rijker.

'I can see clearly now.' Soms kan dat gevoel zich van je meester maken, dat je tot inzicht komt. Niet altijd direct, vaak stapje voor stapje. Zo is de Heer met ons bezig om ons tot een breder en rijper zicht te brengen, zodat wij eens volledig zullen kennen. 'It's gonna be a bright, bright, sunshiny day!'

Amen